

אלא, אפילו לרבוץ על פכין קטנים, נמו לאו אורחיה הוא, גם זה אינו דרכה של בהמה, והוי משונה ולכן הוא תולדה דקרן.

מיתבי ממה ששנינו בברייתא: הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר, ולמעך בגופה את האדם וכן את הבהמה ואת הכלים. הרי שמועדת היא למעך בגופה, דהיינו ברביצה, את הכלים, וקשה, הא במשנתנו נתבאר שאין זה דרכה לרבוץ והוי משונה, ועל כרחך צריך לחלק שבמשנתנו מדובר כשרבצה על כלים גדולים ולזה אין דרכה, אבל בברייתא מדובר שרבצה על כלים קטנים, וזה דרכה והוי תולדה דרגל, ודלא כדברי רבי אלעזר שאף רביצה על פכין קטנים הוא משונה ותולדה דקרן.

מתרצת הגמרא:

אמר רבי אלעזר: אין להוכיח כן מהברייתא, כי דלמא אולי הברייתא אינה מדברת כשהבהמה מעכה את הכלים על ידי רביצה אלא מן הצד, כלומר כשהיתה מהלכת מעכה את הכלים שהיו בינה לבין הכותל, וזה דרכה והוי תולדה דרגל, אבל לרבוץ על כלים אין דרכה ואף לא על כלים קטנים.

היו שאמרו שרבי אליעזר בא ליישב את הסתירה:

איכא דרמי לה מירמא, יש שהקשו את הסתירה: **תנן** במשנתנו: **"ולא לרבוץ"**, שאין

הברייתא ששנינו: **"הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר, וכן למעך בגופה את האדם, וכן את הבהמה ואת הכלים"**. הרי נתבאר שהבהמה מועדת למעך בגופה דהיינו לרבוץ על הכלים, וקשה, הא במשנתנו שנינו שאין בהמה מועדת לרבוץ על הכלים? אלא ודאי צריך לחלק כדברי רבי אלעזר בין רביצה על כלים גדולים, לרביצה על כלים קטנים, שרביצת בהמה על כלים גדולים הוא משונה, ובאופן כזה מדובר במשנתנו, ואילו רביצת בהמה על כלים קטנים הוי אורחיה ובזה האופן מדובר בברייתא.

אך הגמרא דוחה את הראיה:

דלמא, אולי מה שאמרה הברייתא שבהמה מועדת למעך בגופה את הכלים, לא מדובר שממעכת על ידי רביצה אלא מן הצד, כלומר, כשהיא מהלכת וממעכת את הכלים הנמצאים בינה לבין הכותל,⁽⁹⁾ וזהו תולדה דרגל,⁽¹⁰⁾ אבל ברביצה תמיד הוא משונה והוי קרן.

והגמרא מביאה גירסא אחרת בדברי רבי אלעזר:

איכא דאמרי, יש שאמרו שכך אמר רבי אלעזר: **לא תימא,** אל תאמר כי מה ששנינו במשנתנו שהרביצה על כלים הוא דבר משונה והוי קרן נאמר רק אם רבצה על פכין גדולים דלאו אורחיה, אבל לרבוץ על פכין קטנים אורחיה הוא, דרכה היא לרבוץ עליהם והוי תולדה דרגל, כי אין זה נכון.

10. כמבואר בברייתא לקמן יז ב שבהמה מועדת להזיק בגופה דרך הילוכה.

9. "וכן מועדת למעך את האדם בכלים שעליה או בהמה אחרת בצדה בלחיצה אצל הקיר דרך הילוכה בדרכים הצרים" [מאירי].